

UIT „SCRAPS AND SKETCHES”.

schat en miskend. Beiden hebben de illusie gehad groot schilderwerk te maken, beiden hebben daarin gefaald. Beiden hebben eigenlijk schier alle genres aangepakt, alle stemmingen aanvaard, en zijn toch slechts algemeen bekend door een deel van hun werk. Men moet Doré's Londres kennen om te weten, hoe hij vooral in de strafpathetische prent van de binnenplaats eener gevangenis (door Vincent van Gogh geïnterpreteerd) diep kon zijn van ingehouden meewarigheid, en zijn Versailles in 1871 om te weten hoe scherp-critisch hij zijn tijdgenooten zien kon, en wie kent van Cruikshank die naïef-ernstige, primitief-grootsche illustratiën van Bunyan's „The Pilgrim's Progress”, hoeverlen kennen zelfs de ten deele zoo ingetogen dramatische prenten van Ainsworth's „Tower of London”? Ziet men deze twee illustrators der romantiek zooveel mogelijk in hun geheele oeuvre aan, dan is het merkwaardig, hoe sterke karakter-eigenschappen hen verdeelen. Doré

is de romanticus van het grootsche, breede gebaar en tegelijkertijd van de klinkende fraze, Cruikshank is de huiselijker, de intiemer fantast, meer filosoof, meer gevoelsmens, vooral naïever. Is zijn verbeelding minder wijsch, ze is ook meer geheel overtuigd, zijn ontroering is meer gemeend. Zelfs in het grillige, spookachtige, wilde blijft hij vertellen, maar vervalt hij daarvoor wel eens in het kinderachtige, hij verwaagt zelden tot rethoriek. In het humoristische staat Cruikshank hoog boven Doré; deze maakte in zijn komische illustraties, voor zoover ze niet tenminste door de apartheid en stoutheid van compositie trefend zijn, den indruk van een acrobaat; zijn vindingen zijn cerebraal, niet gevoeld, hij gelijkt daarin iets op den alleen-vernuftigen Grandville; men duizelt, maar men lacht niet. Op geheel andere wijze dan Daumier, maar even goed als deze, weet Cruikshank ons te doen groeien in zijn verrukkelijke ontdekkingen waar hij realist